

ZÁRÓJELENTÉS

CEGLÉD VÁROS KÉPZŐMŰVÉSZETI PÁLYÁZATA A TRIANONI
BÉKESZERZŐDÉS 100. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL ÁLLÍTANDÓ
EMLÉKMŰ TERVEZÉSÉRE

CEGLÉD VÁROS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL	
Érkezett: 2020 ÁPR. 02	
C/235-11/2020	
Előzetes határozat	Munkanapló: 153
2020 ÁPR. 02	Ungvári T.
db	

A pályázat célja a nemzeti emlékezést és a nemzeti összetartozás kifejezését célzó köztéri alkotás tervezése. A kiíró célja, hogy olyan képzőművészeti alkotás jöjjön létre, amely sablonoktól mentes, korunk emlékmű szobrászatában példaértékű, valamint a város megújuló közterének városarculati eleme lehet, mely lehetőséget ad a közös emlékezésre is.

A pályázatra öt, országosan ismert, neves szobrászművész került meghívásra:

Baráth Fábián, Farkas Ádám, Pogány Gábor Benő, Szabó György, Vizsolyi János szobrászművészek.

A pályázati kiírás szerinti határidőre minden meghívott képzőművész benyújtotta az anyagát.

A pályamunkák értékelésére Bíráló Bizottság (továbbiakban: Bizottság) ült össze, 2020. március 10-én. A Bizottság értékelte a beérkezett pályázatokat és szakmai javaslatot tesz az alkotás felállításra. A Bizottság véleménye alapján a Képviselő- testület dönt a szobor köztéri megvalósíthatóságáról.

A Bizottság többszöri áttekintés, majd vita és elemzés után egyhangú szavazással döntött. **A Bizottság a pályázatot eredményesnek ítélte és a benyújtott alkotások közül nyertes pályaművet is választott. Továbbá a Bizottság a pályázati kiírás szerinti a költségtérítésre minden alkotást érdemesnek talált, így a kiírás szerinti díjak kifizetése javasolt.**

A Bizottság munkájáról jegyzőkönyv készült.

A Bizottság javaslata a Képviselő- testület felé, hogy a nyertes pályamű:

FARKAS ÁDÁM Összetartozás-emlékmű (B-méret változatban)

A nyertes szobrászművész 300.000 Ft díjazásban részesül.

A többi képzőművész 200.000. Ft költségtérítésben részesül:

- Baráth Fábián- Tájkép-Trianon
- Pogány Gábor Benő- Forrás
- Szabó György- Trianon Centenárium emlékmű
- Vizsolyi János- Trianon Emlékmű

A Bíráló Bizottság összegző véleménye:

A pályázati kiírásban rögzített bírálati szempontok a következők voltak:

- a pályamű művészi gondolata, művészi hatása, eredetisége;
- az alkotás a mai kor nyelvén és eszköztárával történő egyéni, magas művészi színvonalú megjelenítése;
- a pályaműnek a helyszínhez való kapcsolódása, téreépítészeti illeszkedése;
- a tervezett határidő betartása, a megvalósítás költsége.

Mindezen szempontok alapján a Bizottság értékelte a műveket, így az értékelés során fontos volt, hogy az alkotás üzenete tiszta, érthető jelképi megformálásokkal alakított mű legyen, a szobrászi

„bőbeszédűség” elkerülése csak zavart alakít ki a befogadóban és a halmozott jelképi utalások együttesen csak elvesztik hatásukat.

Fontos szempont volt, hogy csak az a pályamű támogatható, mely helyesen veszi figyelembe a környezet adottságait, és a jelenleg 150 év alatt kialakult tér meglévő vertikális hangsúlyait nem borítja meg. Az épített térfalakkal látványban nem zavaróan kommunikál, a tér kialakult központi súlypontos rendjét nem borítja meg.

A beérkezett pályaművek költségbecslésének mindegyike tartotta kiírásban rögzített költségkeretet. A pályázati kiírás lehetőségként biztosította, hogy a művészi koncepció része lehet a tervezett (állandó/ időszakos) interaktív világítás, vizes elemek használata, mely közműcsatlakozások a téren kiépítésre kerülnek, az alkotás számára betervezhetők. A benyújtott pályaművek közül 3 élt is evvel a lehetőséggel és használja a vízelemet, melynek plusz költségeivel (közmű, vízgépészet) csak a szaktervezés során lehet kalkulálni, így azok még becslés szinten sem konkretizálhatók.

ÉRTÉKELÉS

1. Baráth Fábián

Tájkép-Trianon

A benyújtott pályamű mély és képzőművészetiileg izgalmas gondolatot vet fel. A tervezett anyaga egy nagydarab erdélyi ruskicai márvány kőtömb.

A megidézett Kárpátok vonulatai, az Alföld és azt átszelő folyókkal kialakított dombormű, a művész által szétdarabolásra kerül, és szimbolikusan elmozdításra, eltávolításra egymástól. Az egységes kőtömb dramatikus szétvágása, megidézi a tragédiát, azonban a néző mégis érzi és látja, és érti az összetartozó elemeket, összeolvasztja azt, egységesíti a tudatában. A műleírásban végigvezetett alkotói koncepció azonban sajnálatos módon a benyújtott maketten nem volt érzékelhető; a megjelenítés, a téren való tájépitészeti elhelyezés módja, méretei sokkal kevésbé hatásosak, mint azt megszületett koncepció gondolati mélysége sugallta. Így bár érezhető, hogy a tér szerkezetébe illeszthető lenne, azonban a benyújtott pályázatból ez még nem igazolható.

2. Farkas Ádám

Összetartozás-emlékmű

A mű elsődleges koncepciója nem a trauma, a csonkítás megjelenítése, hanem a magyarság nyelvi kulturális összetartozásának, az egység szimbolizálása. A mű minden irányból, nézőpontból egységes alkotás, mivel a köralaprajzú, tengelyes forogással szerkesztett kompozíció. A nyolc égtáj szerint szerkesztett mészró pillérkoszorú, mely összefűzve és a tetején lebegve egy teljességet szimbolizáló gömböt tart. A mű egy szökőkút jellegű vizes alkotás, és a víz szerepe a mű látványában és szimbolikájában is fontos elem, a Kárpátmedence víz kincse a közös kincs, és érték szimbolikája. A jelentéstartalom kiegészül a felhasznált kövek színével, a trikolor megjelenésével. Így nemzeti színű koszorú, virág látványt is mutat a téren a felülnézeti látványa. A vörös márvány gömb, a fehér köépitmény és a zöld belső medence felület együttesen, a víz mozgó tükröződéseivel adja a teljes kompozíciós egységet. A vizes plasztika működtetése a szükséges gépészeti kialakítással együtt működik. A mű méretei a művész részéről is a „B” variációban már csökkentett méretben korrekcióra került, az átmérő mérete így is 5,75 m. A méretek csökkentésével a Bizottság is egyetértett. A tér látványában építészetiileg jól illeszthető elem, a gondolati elemei, annak művészeti kialakítása jól érthető, tiszta alkotás. A díszkút, mint vizes elem téliesítés utáni látványa is fontos, hogy a belvárosi tér attraktív eleme maradjon.

3. Pogány Gábor Benő

Forrás

A tervezett alkotás vizes térplasztika, mely több eleme az alap sablonokat használja, így a Nagy-Magyarország, benne a mai országhatár szigetként jelentkezik. Az életfa, gyökök, törött ágak és újra sarjadó ágak, ivóvíz fakadás, a turulmadár mind együtt megjelenik a kompozícióban. Az alkotás rendkívül „bőbeszédű”, sok-sok elem összeillesztésével mondja el a művész gondolatit, mely együttes hatásában azonban kioltják egymást. Az alkotás a tér kompozíciójához, a környezet tiszta rendszeréhez elképzelhetetlen. Mind vertikális és horizontális méreteiben, mind a kialakított szimbólum-halmazával együtt túlméretezett alkotás.

4. Szabó György

Trianon Centenárium emlékmű

Az alkotás méreteivel a tér léptékéhez illeszkedő kompozíciót hoz létre. A bronz elemei sajátos jelképeket mutatnak. A bronz gömbben világító led, mint örökmécses jelenik meg, a spirális, vízzel töltött zikkurat tetején egy különleges, kihasított madár kerül fel. A bronz elemek érzékeny képzőművészeti alkotásra utalnak. A benyújtott makett szépen modellezett részleteket mutat, de a kialakított kompozíció és a használt jelrendszer, így pl. a zikkurat alépítmény megjelenése az emlékműhöz értelmezhetetlen. Anyagában beton és bronz elemekből álló vizes alkotás került tervezésre, mely a becslés szinten a költségkereten belül marad. Ennél az alkotásnál is a vízgépészet külön többlet költséget jelent, valamint a víz útja és mozgása sok kérdőjelet vet fel.

5. Vízolyi János

Trianon Emlékmű

A pályamű egy obeliszk jellegű alkotás, mely kortárs anyaghasználattal (Corten lemez), a nagyméretű elem széthasításával erős jelként jelenik meg. Az obeliszk jellegű alkotást a rajta lévő feliratokkal egy grafikailag jól szerkesztett kompozíciót mutatnak. A nagyméretű hasítás, repedésen kívül a kerecsensólyom, a magyarság ősi szimbóluma az alkotás tetején megjelenik.

Az alkotás látványos kompozíciója, mint egyidőszakos kiállítás reklám totemoszlopjaként, jól szerkesztett grafikai munkával jelként hatásos elem. Az adott helyszín, tér kompozíciójában, azonban mint állandó szobrászati alkotás, hibás koncepció.

A szerkesztési elvből kialakított jelentős, közel 6 m-es magassága nem illeszkedő. A benyújtott pályamű figyelemre méltó, látványos előadásmódja dicséretes. Mind a szöveges dokumentáció, mind a makett szépen kivitelezett és hatásos anyag.

ÖSSZEGZÉS:

A Bizottság a benyújtott alkotások közül, a bírálati szempontok figyelembe vételével **Farkas Ádám alkotását találta minden szempontból a legjobban kidolgozottnak, tiszta szerkesztésű, a térben jól illeszthető centenáriumi emlékmű alkotásnak.**

A formai látványa, gondolatisága, tervezett anyaghasználata egymással egységet mutatnak és a térfelújítás részeként elhelyezhető elem, így a Bizottság a Farkas Ádám alkotását javasolja a téren való felállításra, a megvalósításhoz szükséges további lépések, a tervezési munkák elindítására, az engedélyezéshez szükséges tervdokumentációk elkészítésére.

A tájépítéssel szükséges egy közös tervezés, környezetrendezési tervek alkotáshoz igazítása, valamint a vizes alkotás pontos és jól illeszkedő méreteinek, és látványos gépészeti kiszolgálásnak tovább gondolása.

Cegléd 2020. március 16.

Cegléd Város Önkormányzata
Trianon- 100 tervpályázat
Bíráló Bizottsága

Hitelesítette:

Dr. Csáky András
polgármester